

Repertoriumnummer

2019 /

Datum van uitspraak

9 mei 2019

Rolnummer

2018/AB/80

Beslissing waartegen beroep

16/1007/A

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - pensioenen
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2°, Ger. W.)

FEDERALE PENSIOENDIENST, ON 0206.738.078, met zetel te 1060 BRUSSEL, Zuidertoren 3,
appellant, vertegenwoordigd door mr. KRUIJEN Valerie, advocaat te 1800 VILVOORDE, Xavier
Buissetstraat 26,

tegen

R. J., geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. VAN DE CALSEYDE Tony, advocaat te 2000
ANTWERPEN, Leon Stynenstraat 75C.

**

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgend arrest uit:
Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder op:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel op 22 december 2017, 6e kamer (A.R. 16/1007/A)
- het verzoekschrift tot hoger beroep, neergelegd ter griffie op 26 januari 2018,
- de neergelegde conclusies,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd ter griffie op 18 maart 2019,
- de replieken op dit schriftelijk advies, neergelegd ter griffie op 8 april 2019 voor de beide partijen,
- de voorgelegde stukken.

**

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet op de openbare zitting van 10 januari 2019.

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING

Mevrouw R. , van Nederlandse nationaliteit, was van 17 augustus 1972 tot 6 februari 1997 gehuwd in België. Haar echtgenoot had (minstens tijdelijk) een tewerkstelling in België als piloot.

Op 7 juni 2001 vroeg zij een rustpensioen aan als ex-echtgenote. Dit pensioen werd haar met ingang van 1 september 2000 toegekend.

Op 24 februari 2014 overleed de ex-echtgenoot van mevrouw R. . Op 4 maart 2014 vroeg zij in België een rustpensioen aan als werknemer. Bij het onderzoek naar deze aanvraag, bleek dat zij beschikte over pensioenrechten in Nederland. Bij schrijven van 6 november 2015 deelde de bevoegde Nederlandse dienst mee dat mevrouw R. inderdaad een AOW-ouderdomspensioen (pensioen toegekend op basis van het verblijf in Nederland en dit niet op basis van een tewerkstelling) genoot. Op 14 december 2015 werd bevestigd dat dit pensioen werd toegekend sinds 1 augustus 2004, jaar waarin mevrouw R. 65 jaar werd.

2.

Met aangetekend kennisgeving van 21 januari 2016 deelde de Federale Pensioendienst aan mevrouw R. mee dat:

- het rustpensioen dat zij op 4 maart 2014 had aangevraagd als werknemer niet kon toegekend worden bij gebreke aan tewerkstelling als werknemer in België;
- zij evenmin recht had op enig rustpensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot omdat in de huwelijksjaren, waarin haar ex echtgenote tewerkgesteld was als werknemer, zij zelf een pensioen in een andere regeling had opgebouwd en effectief een rustpensioen genoot;
- dat de beslissing van 20 september 2001, waarbij haar een pensioen als gescheiden echtgenote werd toegekend, werd herzien omdat zij sinds 1 augustus 2004 een Nederlands pensioen ontving;
- dat alle sinds 1 augustus 2004 betaalde bedragen voor een totaal van € 30.364,61 werden teruggevorderd.

3.

Bij verzoekschrift van 20 april 2016 heeft mevrouw R. beroep aangetekend bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel tegen deze beslissing. Bij conclusies heeft de Federale Pensioendienst een tegeneis ingesteld en de veroordeling gevraagd van mevrouw R. tot betaling van het bedrag van € 30.364,61.

Bij vonnis van 22 december 2017, ter kennis gebracht bij gerechtsbrief van 3 januari 2018, heeft de arbeidsrechtbank de vordering van mevrouw R. gedeeltelijk gegrond verklaard. De beslissing tot uitsluiting van het recht op pensioen vanaf 1 augustus 2004 werd vernietigd, en de terugvordering van de ten onrechte betaalde pensioenen werd beperkt tot de periode vanaf 21 januari 2013.

De tegenvordering van de Federale Pensioendienst werd beperkt gegrond verklaard, met name in zoverre ze betrekking had op de pensioenen uitgekeerd vanaf 21 januari 2013.

4.

Bij verzoekschrift van 26 januari 2018 heeft zich de Federale Pensioendienst hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

Bij besluiten heeft mevrouw R. incidenteel beroep ingesteld.

DE ONTVANKELIJKHEID

Het hoger beroep is ingesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en binnen de wettelijke termijn. Het is ontvankelijk. Het incidenteel beroep is eveneens ontvankelijk.

BEOORDELING

De standpunten van partijen

1.

Uit de stukken en pleidooien van partijen blijkt dat enkel nog in betwisting is de vordering van de Federale Pensioendienst tot terugbetaling van de volgens hem onrechtmatig ontvangen pensioenen. De beslissing tot herziening van de pensioenrechten, en de weigeringsbeslissing voor de nieuwe pensioenaanvraag, maken niet meer het voorwerp uit van het debat. De essentie van de betwisting situeert zich rond de verjaring van de terugvordering van de Federale Pensioendienst.

2.

De eerste rechter heeft, zoals gesteld, de terugvordering beperkt in functie van de driejarige verjaringstermijn. De Federale Pensioendienst blijft echter van oordeel dat hij het recht heeft het geheel van de sinds 2004 uitgekeerde pensioenrechten terug te vorderen.

De Federale Pensioendienst stelt in de eerste plaats dat overeenkomstig artikel 21, § 3, al. 2 van de wet van 13 juni 1966 betreffende de rust en overlevingspensioen de terugvordering, wanneer de onverschuldigde betaling haar oorsprong vindt in de toekenning of de verhoging van een buitenlands voordeel of van een voordeel in een andere regeling, verjaart niet vanaf de datum waarop de uitbetaling is gebeurd, wat de algemene regel is, doch slechts vanaf de datum van de beslissing die de voordelen toekent of verhoogt.

De Federale Pensioendienst verwijst dan verder naar de rechtspraak van het Hof van Cassatie sinds 1998 waarin gezegd wordt dat de termen “vanaf de datum van de beslissing” moeten uitgelegd worden als “vanaf de kennisgeving van de beslissing van aan het uitbetalingsorganisme”. Daaruit volgt, volgens de Federale Pensioendienst, dat het aanvangspunt van de verjaring 14 december 2015 is, datum waarop zij kennis kreeg van de uitbetaling van het Nederlands pensioen.

In de volgende stap van zijn redenering stelt de Federale Pensioendienst dan dat artikel 21, § 3 van de pensioenwet drie verschillende situaties regelt, die ieder afzonderlijk moeten beschouwd worden. In de voorliggende beslissing zou enkel toepassing mogen gemaakt worden van artikel 21, § 3, al. 2 met betrekking tot de terugvordering van de uitkeringen die het gevolg zijn van de toekenning of de verhoging van een buitenlands voordeel. In dat geval zouden, als het hof het goed begrijpt, de alinea's 1 en 3, die de verjaringstermijn bepalen, geen toepassing meer mogen vinden, en zou een onbeperkte terugvordering mogelijk zijn omdat al. 2 terzake geen beperking zou voorzien.

3.

Mevrouw R. blijft bij het standpunt dat zij verdedigde voor de eerste rechter dat de terugvordering volledig verjaard was omdat de Federale Pensioendienst de verjaring niet tijdig gestuit dat. Na haar op 21 januari 2016 in kennis gesteld te hebben van de beslissing tot terugvordering, werd een eerste aangetekend schrijven verzonden op 18 oktober 2016, dit wil zeggen meer dan zes maanden na de kennisgeving van de onverschuldigde betaling, zodanig dat dit aangetekend schrijven de verjaring niet meer kon stuiten. Zij betwist de stelling van de Federale Pensioendienst dat ingevolge het beroepschrift dat zij had neergelegd op 20 april 2016, de verjaringstermijn zou gestuit zijn gedurende de gehele duur van de procedure.

Verder betwist zij dat de verjaringstermijn pas zou zijn kunnen beginnen lopen op het ogenblik dat de Federale Pensioendienst kennis kreeg van het feit dat zij in Nederland genoot van een AOW pensioen. Zij steunt zich daarbij volledig op een analyse van een ambtenaar van de Federale Pensioendienst, gepubliceerd in het Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid van 1974, waarin deze te kennen geeft dat het nooit de bedoeling geweest is, en dat dat ook niet

de administratieve praktijk was, om al. 2 een algemene toepassing te geven dat alle gevallen viseerde van een cumul van een pensioen toegekend krachtens een buitenlands wetgeving. De bepaling zou alleen betrekking hebben op de onverschuldigde uitkeringen die voortvloeiden uit de toekenning van achterstallen ingevolge beslissingen met terugwerkende kracht is.

Indien een terugvordering toch mogelijk zou zijn, zou deze beperkt moeten worden tot de periode van 21 juli 2015 tot 21 januari 2016, in toepassing van artikel 23, § 3, al. 1 van de wet dat een algemene verjaringstermijn van zes maanden vastlegt. Volgens mevrouw R. kan op haar de driejarige verjaringstermijn, zoals voorzien door artikel 21, § 3, al. 3 van de wet, niet toegepast worden. Zij heeft geen bedrieglijke handelingen gesteld en haar kan niet verweten worden dat zij verklaringen die opgelegd waren door een wet of verordende bepaling, niet zou hebben afgelegd. Zij erkent dat de toekenningbeslissing van 1 september 2001, meegedeeld op 20 september 2001, melding maakt van de verplichting om de Rijksdienst voor Pensioenen¹ schriftelijk in kennis te stellen van het genot van ieder pensioen of als dusdanig geldend voordeel verleend bij toepassing van een Belgische buitenlandse of internationale pensioenregeling andere dan voor werknemers. Zij kon echter uit die tekst niet afleiden dat het AOW pensioen, dat zij in Nederland ontving, daaronder viel.

In ieder geval moet de rechter, alvorens toepassing te maken van artikel 21 § 3, al. 3 en dus de driejarige verjaringstermijn toe te passen, nagaan of de omstandigheden eigen aan de zaak aantonen dat de gerechtigde wist of moest weten dat hij geen recht meer had op de uitkering. Volgens mevrouw R. is dit niet het geval is. Zij kende immers niet de aard van de haar maandelijks door de Federale Pensioendienst toegekende bedragen.

In ondergeschikte orde, vraagt mevrouw R. dat, ingevolge de toepassing van de driejaarlijkse verjaringstermijn, de terugvordering in ieder geval beperkt is tot de periode na 18 oktober 2013.

Uiteindelijk vraagt mevrouw R. dat, indien geen van haar argumenten zou weerhouden worden, een prejudiciële vraag zou gesteld worden aan het Grondwettelijk hof omdat artikel 21, § 3 van de wet dan (samengevat), een ongelijke behandeling zou instellen inzake verjaring tussen de personen waarbij het onverschuldigd karakter van een uitkering zijn oorsprong vindt in de toekenning of verhoging van een buitenlands voordeel of een voordeel in een andere regeling en de andere gerechtigden.

De toepasselijke wetgeving

---

¹ Vroegere benaming van de Federale Pensioendienst

4.

Overeenkomstig artikel 21, § 3 van de wet van 13 juni 1966 betreffende de rust- en overlevingspensioenen, verjaart de terugvordering van de ten onrechte uitbetaalde prestaties normaal door verloop van zes maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de uitbetaling is gebeurd.

Wanneer de onverschuldigde betaling haar oorsprong vindt in de toekenning of de verhoging van een buitenlands voordeel of van een voordeel in een andere regeling, verjaart de terugvordering door verloop van zes maanden te rekenen vanaf de datum van de beslissing die de voornoemde voordelen toekent of verhoogt.

De termijn van zes maanden wordt op drie jaar gebracht wanneer de onverschuldigde sommen werden verstrekt ingevolge bedrieglijke handelingen of door valse of welbewust onvolledige verklaringen. Dezelfde termijn geldt wanneer sommen ten onrechte werden uitbetaald wegens het niet afleggen door de schuldenaar van een verklaring, die is voorgeschreven door een wet of een verordende bepaling of die volgt uit een vroeger aangegane verbintenis.

Overeenkomstig artikel 21, § 4 van de wet wordt, buiten de gevallen waarin voorzien is in het Burgerlijk Wetboek, de verjaring gestuit door de terugvordering van het onverschuldigd uitbetaalde, door een aangetekend schrijven of door de betekening van een verbeterende beslissing aan de betrokkene.

De verjaring moet binnen een termijn van zes maanden na de laatste daad tot terugvordering opnieuw gestuit worden.

5.

In zijn arresten van 17 december 1998 en 3 november 2003 (www.cass.be) oordeelde het Hof van Cassatie dat uit de bepaling van artikel 21, § 3, al. 2 van de wet van 13 juni 1966 (waarin voorzien wordt dat, wanneer de onverschuldigde betaling haar oorsprong vindt in de toekenning of verhoging van een buitenlands voordeel, de terugvordering verjaart door verloop van zes maanden te rekenen vanaf de datum van de beslissing die de voormelde voordelen toekent of verhoogd), zo begrepen moet worden dat in die hypothese de verjaringstermijn slechts begint te lopen vanaf de kennisgeving van de buitenlandse beslissing aan de Rijksdienst. Het Hof van Cassatie leidt dit af uit de wetsgeschiedenis van de bepaling. Het hof sluit zich bij deze zienswijze aan.

6.

Het Hof van Cassatie heeft, met betrekking tot de toepassing van de driejarige² verjaringstermijn verder geoordeeld dat, wanneer van deze termijn toepassing wordt gemaakt wegens het niet afleggen van een verklaring door de gerechtigde (die weet of moest weten dat hij geen recht meer had op het gehele bedrag van de uitkering), vereist is dat de rechter nagaat of de omstandigheden eigen aan de zaak aantonen dat de gerechtigde wist of moest weten dat hij geen recht meer had op deze uitkering (12 december 2005, www.cass.be.)

Toepassing op de voorliggende betwisting.

7.

Voor de toepassing van de vermelde bepalingen op de voorliggende betwisting zijn twee vragen aan de orde: (1) welk is de toepasselijke verjaringstermijn; (2) wanneer begint deze te lopen.

Artikel 21, § 3 van de pensioenwet kent twee verjaringstermijn. De gewone verjaringstermijn is zes maanden. Die termijn wordt echter op drie jaar gebracht wanneer de onverschuldigde sommen werden verkregen door bedrieglijke handelingen of wanneer ten onrechte sommen werden uitbetaald wegens het niet afleggen van een wettelijk verplichte bepaling. Artikel 21, § 3 kent geen andere verjaringstermijnen.

In de regel begint de verjaringstermijn te lopen vanaf het ogenblik van de betaling. Dat geldt zowel voor de verjaringstermijn van zes maanden als voor die van drie jaar. Een afwijking is voorzien in al. 2 met betrekking tot de onverschuldigde uitbetalingen die hun oorsprong vinden in de toekenning of verhoging van een buitenlands voordeel (...). In dat geval begint de verjaringstermijn te lopen vanaf de datum van de beslissing die de voornoemde voordelen toekent of verhoogt. Zoals reeds vermeld, heeft Hof van Cassatie geoordeeld- en het hof sluit zich bij die rechtspraak aan - dat in feite bedoeld wordt het ogenblik waarop de toekenning van een buitenlands voordeel wordt ter kennis gebracht van de Federale Pensioendienst.

8.

Anders dan mevrouw R. voorhoudt, kan uit de tekst van artikel 23, § 3, al. 2 niet afgeleid worden dat deze bepaling enkel van toepassing is wanneer het gaat om onverschuldigde uitkeringen voortvloeiende uit de toekenning van achterstallen ingevolge beslissingen met terugwerkende kracht. De redactie van de wettelijke bepaling is algemeen en maakt niet het onderscheid dat mevrouw R. daarin meent te zien. Ook de voorbereidende werken van de wet houden geen duidelijke verklaringen in die dit standpunt ondersteunen. En zelfs indien dit zo zou zijn, is het een vaststaande rechtspraak dat bij een tegenstrijdigheid tussen de tekst

---

² in het arrest is nog sprake van de vijfjarige verjaringstermijn zoals die van toepassing was op het geschil dat dan het Hof van Cassatie werd voorgelegd.

van de wet (zonder dat er een ruimte is voor interpretatie van deze tekst) en de voorbereidende werken, enkel uitgegaan moet worden van de tekst van de wet.

9.

Omgekeerd laat niets toe, zoals de Federale Pensioendienst schijnt aan te nemen, om voor de bijzondere hypothese van artikel 23 § 3, al. 2 een andere (onbepaalde?) verjaringstermijn aan te nemen. Alinea 3 is duidelijk: de verjaringstermijn is zowel in het kader van alinea 1 als van al. 2, hetzij zes maanden, hetzij drie jaar.

Er is geen tussenweg, ook niet door beroep te doen op de mogelijkheden tot stuiting van de verjaring. De verjaringstermijn die bepaald wordt voor de terugvordering van onverschuldigde pensioenbetalingen is, (zoals alle of minstens de meeste sociale zekerheidsuitkeringen) een bevrijdende verjaring. Dat wil zeggen dat na een bepaalde termijn een vordering niet meer opeisbaar wordt. Die termijn is in het kader van de pensioenwetgeving zes maanden of drie jaar. Door het mechanisme van de stuiting van de verjaring, kan men de termijn waarover men beschikt om de onverschuldigde betaling effectief terug te vorderen verlengen, maar men kan in geen enkel geval de omvang van wat kan teruggevorderd worden, verhogen.

Bij wijze van voorbeeld in een andere sector. De verjaringstermijn voor achterstallige huis huren bedraagt vijf jaar. Op het ogenblik dat de verhuurder zijn vordering inleidt (of gestuit heeft) kan hij de huur van de laatste vijf jaar terugvorderen. Hij kan nooit, door het spel van de stuiting van de verjaring, meer dan vijf jaar huur terugvorderen.

10.

Het hof heeft in een vroeger arrest van daarover reeds duidelijk standpunt genomen:

“Ten onrechte houdt de Rijksdienst voor Pensioenen voor dat indien de schuld, veroorzaakt door de uitvoering van een buitenlandse beslissing, binnen een termijn van zes maanden vanaf het vertrekpunt van de verjaring aan de pensioengerechtigde wordt medegedeeld, de onverschuldigde betalingen integraal vanaf de ingangsdatum van de buitenlandse beslissing kunnen worden teruggevorderd. Zulks kan op geen enkele manier afgeleid worden uit de wettekst. Integendeel bepaalt artikel 21, § 4 van de wet van 13 juni 1966 uitdrukkelijk dat de verjaring binnen een termijn van zes maanden na de laatste daad tot terugvordering opnieuw moet gestuit worden.”

De Federale Pensioendienst heeft tegen dit arrest - waarin ook verschillende andere problemen aan de orde waren - een cassatievoorziening ingeleid (die werd afgewezen). In de cassatievoorziening wordt echter geen enkel middel ontwikkeld met betrekking tot de geciteerde passage, zodanig dat moet aangenomen worden dat de Federale Pensioendienst op dat ogenblik inzag dat voor zijn stelling geen voldoende juridische basis kon gevonden worden. Het is dan ook eigenaardig dat de Federale Pensioendienst op dit punt blijft aandringen.

11.

De verjaringstermijn voor de terugvordering van de onverschuldigde betalingen aan mevrouw R. begon te lopen op 14 december 2015, datum waarop de Federale Pensioendienst in kennis gesteld werd van het feit dat mevrouw R. een buitenlands rustpensioen genoot.

Twee vragen zijn dan nog aan de orde: is dat de verjaringstermijn van zes maanden die toepassing vindt, dan wel die van 3 jaren; is er een geldige stuiting van de verjaring gebeurd of is, bij afwezigheid van een geldige stuiting van de verjaring, de terugvordering volledig vervallen.

11.

De Federale Pensioendienst heeft de verjaring gestuit bij aangetekend schrijven van 21 januari 2016. Bij verzoekschrift van 20 april 2016 heeft mevrouw R. beroep aangetekend bij de arbeidsrechtbank tegen deze beslissing. Daarna is blijkbaar pas een aangetekend schrijven gericht op 18 oktober 2016, dit is buiten de termijn van zes maanden.

Terecht echter verwijst de Federale Pensioendienst naar artikel 30/1 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van sociale zekerheid voor werknemers. Volgens deze bepaling schorst elk rechtsgeding met betrekking tot de invordering van ten onrechte ontvangen uitkeringen dat wordt ingesteld door de betrokken instelling, door de schuldenaar die deze prestaties moet terugbetalen of door gelijk welke andere persoon die ze moet terugbetalen krachtens wettelijke of reglementaire bepalingen. De verjaring vangt aan met de akte van rechtsingang en eindigt wanneer de rechterlijke beslissing in kracht van gewijzigde gegaan is.

De bepaling van artikel 30/1 is in de wet van 29 juni 1981 ingelast door artikel 40 van de programmawet van 27 december 2012 met uitwerking op 1 januari 2013. In tegenstelling met andere bepalingen van de wet van 29 juni 1981, die nooit effectief in werking werden gesteld, is artikel 30/1 een bindende de bepaling. Uit de wet waarin de bepaling werd opgenomen, blijkt dat zij van toepassing is op alle sectoren van de sociale zekerheid, waarop deze wet van toepassing is, zoals de pensioenen (zie art. 21).

De verjaring is aldus geldig gestuit door het schrijven van 21 januari 2016. Daaruit volgt dat naargelang de toepasselijk verklaard de verjaringstermijn, de ten onrechte betaalde prestaties kunnen teruggevorderd worden hetzij vanaf 21 juli 2015, hetzij vanaf 21 januari 2013.

12.

Samen met de eerste rechter, is het hof van oordeel dat in de voorliggende betwisting toepassing moet gemaakt worden van de driejarige verjaringstermijn, voorzien door alinea 3 van artikel 23, § 3 van de pensioenwet.

Bij de kennisgeving van haar pensioen aan mevrouw R. op 20 september 2001 werd onder de titel “verplichtingen van de gepensioneerden” vermeld dat zij verplicht was de Rijksdienst schriftelijk in kennis te stellen van

....

“het genot van een uitkering wegens ziekte, invaliditeit of onvrijwillige werkloosheid bij toepassing van een Belgische of buitenlandse wetgeving inzake sociale zekerheid of van een gelijkwaardige uitkering bij toepassing van een andere Belgische of buitenlandse wetgeving of van een uitkering wegens loopbaanonderbreking of vermindering van de prestaties of van een brugpensioen

Het genot van ieder pensioen of als dusdanig geldend voordeel verleend bij toepassing van een Belgische buitenlandse of internationale pensioenregeling andere kan deze voor werknemers”.

Daarbij werd uitdrukkelijk vermeld dat het niet naleven van deze verplichtingen aanleiding gaf tot terugvordering van de teveel betaalde uitkeringen en dat in geval van kwade trouw - waarmee gelijkgesteld werd het niet afleggen van een verplichte verklaring - een verjaringstermijn van vijf jaar werd toegepast.

Bij haar aanvraag van pensioen in 2001 heeft mevrouw R. ook de “verklaring van de aanvrager ondertekend”. Daarbij werd vermeld dat zij zich toe verbond de Rijksdienst voor pensioenen onmiddellijk in te lichten omtrent iedere wijziging inzake ... “Het genot door mij of mijn echtgenote van een pensioen of een als dusdanig geldend voordeel vanwege een andere instelling dan de Rijksdienst voor pensioenen.”

14.

De omstandigheid dat in Nederland het AOW pensioen automatisch wordt toegekend, enkel op basis van het feit dat men zoveel jaar in Nederland heeft gewoond, zonder enige verplichting tot bijdrage, doet niets af aan het feit dat mevrouw R. zich moest realiseren dat, op het ogenblik dat zij in Nederland een pensioen ontving, zij daarvan aangifte moest doen in België.

Mevrouw R. kan het hof niet overtuigen dat zij volledig te goeder trouw was en zich op geen enkele manier realiseerde dat zij een verklaring moest afleggen, omdat zij helemaal geen inzicht had in de pensioenen die zij ontving. Mevrouw R. , die gescheiden was sinds 1997, vroeg op 7 juni 2010, in België een Belgisch rustpensioen aan als ex echtgenoot van de heer Van Ommeren. De aanvraag van een dergelijk pensioen veronderstelt toch al een minimaal inzicht in de Belgische wetgeving. In 2004 ontving zij dan de AOW uitkering in Nederland. Zoals blijkt uit het schrijven van SVB (sociale verzekeringsbank Nederland) heeft zij daar reeds op 4 maart 2014, hetzij minder dan twee weken na het overlijden van haar ex echtgenoot een aanvraag ingediend om een verdere pensioenrecht in België te laten gelden. Het is in het kader van het onderzoek van deze aanvraag dat de Federale Pensioendienst vastgesteld heeft dat

mevrouw R. sinds 2004 een pensioen genoot in Nederland, waarvan zij geen kennisgeving gedaan.

Mevrouw R. was aldus vertrouwd met de wetgeving, minstens vroeg zij telkens tijdig de bijstand van de sociale verzekeringskas om haar rechten te laten gelden.³

Mevrouw R. brengt ook geen elementen van persoonlijke aard aan die zouden kunnen verklaren of begrijpelijk maken dat zij haar wettelijke verplichtingen niet is nagekomen. Zij voert niet aan dat zij onvoldoende geletterd was of dat zij, in die periode dat zij de verklaringen moest afleggen, aangetast was door enige ziekte die haar niet toeliet op correcte wijze haar wettelijke verplichtingen na te leven.

15.

Het vonnis van de eerste rechter dient dan ook volledig bevestigd te worden in zoverre het mevrouw R. afwijst van de vordering tot vernietiging van de administratieve beslissing van 21 januari 2016 en de terugvordering van de onrechtmatig ontvangen uitkeringen beperkt tot de periode vanaf 21 januari 2013.

Het vonnis van de eerste rechter dient eveneens bevestigd te worden in zoverre het de tegeneis van de Federale Pensioendienst afwijst in zoverre deze een ruimere omvang had dan de terugvordering voor de periode van 21 januari 2013 tot 21 januari 2016.

De andere door partijen ontwikkelde argumentaties zijn verder niet relevant zijn voor de beslechting van de beslissing en moeten aldus niet beantwoord worden.

16.

Er kan geen gevolg gegeven worden aan de vraag van mevrouw R. de zaak naar de rol te verzenden teneinde haar de kans te geven om een verzoek tot kwijtschelding bij de Federale Pensioendienst in te dienen. Zij kan dit verzoek tot kwijtschelding indienen na het tussengekomen arrest, zonder dat dit op enige wijze haar belangen schaadt.

Het hof beschikt over onvoldoende gegevens om een beslissing te nemen over de terugbetalingsmodaliteiten van de vordering. Over de feitelijke vermogenstoestand van mevrouw R. zijn er geen voldoende verifieerbare gegevens aanwezig.

De Federale Pensioendienst zal ongetwijfeld, na onderzoek van de feitelijke vermogenstoestand van mevrouw R., en rekening houdend met het uiteindelijk verschuldigde bedrag (ca € 8.000) een redelijk en realistisch afbetalingsplan voorstellen aan mevrouw R. .

---

³ ten overvloede: uit de belastingaangifte voor het jaar 2015 (stuk zes van het eerste dossier neergelegd door mevrouw R. voor de arbeidsrechtbank), blijkt overigens dat zij ook nog een pensioen genoot in het Verenigd Koninkrijk.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

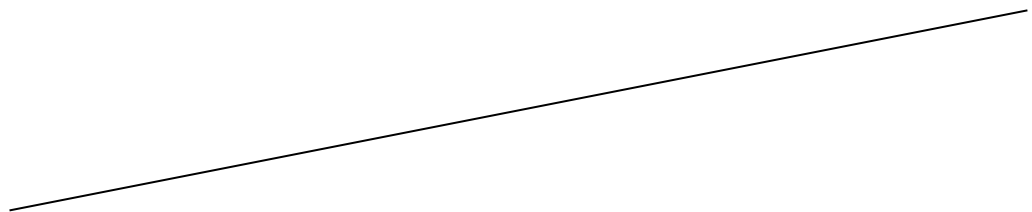
Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het schriftelijk advies van mevrouw N. Van den Brande, advocaat- generaal, waarop repliek van beide partijen,

Verklaart het hoger beroep en het incidenteel hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond en bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen.

Veroordeelt, in overeenstemming met artikel 1017, al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek, de Federale Pensioendienst tot de kosten van het hoger beroep, begroot in hoofde van mevrouw R. op € 349,80 rechtsplegingsvergoeding in graad van hoger beroep

Veroordeelt de Federale Pensioendienst eveneens tot betaling van een bijdrage van € 20 voor het Fonds voor juridische tweedelijns bijstand.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit :

F. KENIS, raadsheer,
I. VAN DAMME, raadsheer in sociale zaken, werkgever,
J.-P. VAN CONINGSLOO, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
Bijgestaan door S. VAN DER HOEVEN, griffier

S. VAN DER HOEVEN,

J.-P. VAN CONINGSLOO,

I. VAN DAMME,

F. KENIS,

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 9 mei 2019 door

F. KENIS, raadsheer,
S. VAN DER HOEVEN, griffier

S. VAN DER HOEVEN,

F. KENIS.